

Norske Skog Skogn AS
Sjøvegen 108
7620 Skogn

Oslo, 1. mars 2023

Deres ref.:
Ruth Astrid Strøm

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/716
2023.0067.miljodir

Saksbehandler:
Annicken Hoel

Rapport etter tilsyn 8. - 9. februar 2023 ved Norske Skog Skogn

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Norske Skog Skogn AS (virksomhetsnummer: 973181602).

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Norske Skog Skogn har ikke utslippskontroll av NO_x fra kjel 5 i forbrenningsanlegget
- Avvik 2: Norske Skog Skogn har mangler i vedlikeholdskontroll av måler for utslipp til vann
- Avvik 3: Norske Skog Skogn har ikke gjennomført tilstrekkelig kontroll med enkelte fluorholdige kjøleanlegg
- Avvik 4: Norske Skog Skogn har mangler i overvåkingsplanen for rapportering av kvotepliktige utslipp og etterlevelse av planen
- Avvik 5: Norske Skog Skogn har ikke risikovurdert endret klima og ekstremvær for sin virksomhet

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Norske Skog Skogn må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. mai 2023.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Norske Skog Skogn kan med fordel kartlegge andre karbonkilder enn kalsiumkarbonat i kildestrømmene 3 og 4 (slam)

Anmerkning er et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Norske Skog Skogn AS må betale et gebyr på 56 100 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost innen 15. mai 2023

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Annicken Hoel. Merk svaret med saksnummer 2022/716 og tilsynsnummer 2023.0067.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Norske Skog Skogn har ikke utslippskontroll av NO_x fra kjel 5 i forbrenningsanlegget

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven kapittel 11 *Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndighetene*
- forurensningsforskriften kapittel 27 Vedlegg 2 *Utslippsgrenseverdier for forbrenningsanlegg tabell 1* og vedlegg 3 *Målinger av utslipp 1 krav til periodiske og kontinuerlige utslippsmålinger*

Beskrivelse av krav

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Utslippsgrensene for forbrenningsanlegg mellom 20 og 50 MW som brenner fast biomasse er:

- Støv – 30 mg/Nm³ (12 timesmiddel)
- NO_x - 300 mg/Nm³ (timesmiddel)
- CO - 150 mg/Nm³ (timesmiddel)

For anlegg over 10 MW skal utslippene måles og registreres kontinuerlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Forbrenningsanlegget i Norske Skog Skogn omfatter blant annet kjel 5. Denne kjelen er på 37 MW og forbrenner egen bark, flis og annet rent trevirke. Utslipp av støv fra forbrenningen blir målt kontinuerlig. De øvrige utslippene blir ikke målt – verken kontinuerlig eller periodisk.

Virksomheten har vært i kontakt med Miljødirektoratet i 2022 og uttrykt at det tar tid å etablere ny målestasjon. I brev datert 16. januar 2023 søkte virksomheten om midlertidig dispensasjon fra krav om kontinuerlig måling.

Norske Skog Skogn er i brudd med bestemmelsene om utslippsgrenser og kontinuerlig måling. Kravene kom i 2021. Virksomheten gjennomførte én NO_x-måling i 2019 og én i 2020 i forbindelse med årlig tredjepartsmåling fra forbrenningsanlegget. Under tilsynet opplyste virksomheten at dette ble gjort for å være forberedt på endringer i regelverket. Etter 2020 har virksomheten imidlertid ikke gjennomført noen NO_x-målinger fra kjel 5, selv om kravet fra juli 2021 er kontinuerlig måling. Norske Skog Skogn har dermed ikke kontroll med utslippet av NO_x fra kjel 5.

Avvik 2: Norske Skog Skogn har mangler i vedlikeholdskontroll av måler for utslipp til sjø

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven plikt til dokumentert forebyggende vedlikehold for utslippsrelatert utstyr

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Det skal foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at virksomheten etterlever kravet.

Virksomheten skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning – herunder måleutstyr.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det er store vannmengder som går ut av rensesanlegget fra virksomheten, ca. 20 000 m³/døgn. Utslippskontrollen for utslipp til sjø er blant annet basert på mengdemåler fra vannrensanlegget.

Mengdemåleren blir kontrollert og kalibrert 2. hvert år. I 2022 skulle måleren kontrolleres. Tredjepartskontrollør skiftet ut deler av måleutstyret, forsterkeren, fordi den er gammel og reservedeler er ikke lenger tilgjengelig. Men for å kunne kalibrere nytt utstyr og ta det i bruk, er det nødvendig med null-punktskontroll. Dette igjen krever driftsstans i anlegget – noe som først er planlagt til sommeren 2023. Dermed ble den gamle forsterkeren satt inn igjen uten kontroll. Det ble ikke utført kontroll av vannmåleren fra renseanlegget i 2022.

Virksomheten bruker SAP i sitt vedlikeholdssystem. Arbeidsordre om kalibrering kommer i SAP. Siden kontrollen i 2022 ikke ble gjennomført, kan driftsoperatør som har fått arbeidsordren utsette kontrollen et drøyt år, fra 16. mars 2022 (uke 11) til uke 23 i 2023. Det kan gjøres uten en skriftlig vurdering. Den manglende kontrollen med mengdemåleren ble heller ikke meldt inn som et avvik i virksomhetens avvikssystem.

Virksomheten har høyt utslipp av vann fra renseanlegget. Vedlikeholdssystemet Norske Skog Skogn har for vannmåleren er ikke tilstrekkelig for god utslippskontroll til sjø. Manglende kalibrering av mengdemåleren i 2022 er avvik som skulle vært behandlet i virksomhetens avvikssystem.

Avvik 3: Norske Skog Skogn har ikke gjennomført tilstrekkelig kontroll med enkelte fluorholdige kjøleanlegg

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- produktforskriften § 6a jf. forordning (EU) nr. 517/2014 artikkel 4 nr. 3 og artikkel 6 nr. 1
- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 1 og 7

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelige, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten. Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i medhold av miljølovgivning. Det skal foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at virksomheten etterlever kravet.

Det stilles krav om at utstyr med fluorgasser skal ha regelmessig vedlikehold med lekkasjesøking. Intervallet avhenger av mengde og type fluorgasser. For anlegg som inneholder fluorgasser over 5 tonn CO₂-ekvivalenter skal det gjennomføres årlig lekkasjekontroll. For anlegg over 50 tonn CO₂-ekvivalenter skal det gjennomføres lekkasjekontroll hver 6. måned, og for anlegg over 500 tonn er det hver 3. måned. Arbeidet skal utføres av sertifisert firma/personell. Det utførte arbeidet skal registreres i anleggets utstyrshistorikk (logg) og være tilgjengelig for servicepersonell og myndigheter.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har flere kjøleanlegg med fluor (f-gass), og vedlikeholder disse ved bruk av et sertifisert firma.

Stikkprøver viste at virksomheten har årlig lekkasjekontroll på flertallet av kjøleanleggene sine, og kontroll hver 6. måned på anlegg over 30 kg kjølegass. Dette vedlikeholdsregimet forholder seg til en utgått variant av regelverket, der vedlikeholdsfrekvensen var knyttet opp mot mengde kjølegass på et anlegg. Dagens regelverk ble gjort gjeldende i 2018, og knytter frekvens på lekkasjekontroll opp mot kjøleanleggets globale oppvarmingspotensial (GWP).

Miljødirektoratet vurderer at virksomheten mangler full oversikt over regelverket for f-gass. Som en konsekvens av dette har virksomheten et anlegg med en GWP på over 50 tonn CO₂-ekvivalenter med årlig lekkasjekontroll. Kravet til dette anlegget er lekkasjekontroll hver 6. måned. Dette anlegget hadde i 2021 en lekkasje på 15,5 kg kuldemedium, tilsvarende 27 tonn CO₂-ekvivalenter. Lekkasjen ble avdekket i forbindelse med lekkasjekontroll og senere reparert.

Under gjennomgang av logg fra utvalgte anlegg, kunne ikke virksomheten fremvise rapporter for alle gjennomførte lekkasjekontroller. Selv om det er sannsynliggjort at disse lekkasjekontrollene ble gjennomført, blir utstyrshistorikken til de aktuelle anleggene mangelfull.

Avvik 4: Norske Skog Skogn har mangler i overvåkingsplanen for rapportering av kvotepliktige utslipp og etterlevelse av planen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser punkt I og II, (overvåkingsplan) jf. punkt 8 (Måleutstyr) og punkt 9 (Prosedyrer og standarder)
- MR-forordningen artikkel 65 om data gap og artikkel 3 (19) om definisjon av konservativ beregning

Beskrivelse av krav

Den kvotepliktige skal følge godkjent plan for overvåking av kvotepliktige utslipp og plikter å holde den oppdatert.

Overvåkingsplanen setter krav til hvilke metoder som skal benyttes for å beregne kvotepliktige utslipp som skal rapporteres og svares kvoter for, bl.a. krav til hvilket måleutstyr som benyttes i beregningene og kontroll med utstyret. For vektene som benyttes i kildestrøm 3 og 4 (slam) skal virksomheten gjennomføre årlig egenkontroll og 3. årig ekstern kontroll av leverandør.

Kvotepliktige virksomheter skal ha prosedyrer for hvordan kvotepliktige utslipp beregnes og rapporteres. Blant annet skal virksomheten ha prosedyre for manglende data. Denne skal beskrive hvordan manglende data skal beregnes, og beregningene skal være konservative for å sikre at kvotepliktig utslipp ikke underestimeres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Overvåkingsplanen

Norske Skog Skogn har overvåkingsplan for sine kvotepliktige klimagasser. Planen har imidlertid følgende mangler:

- Den mangler vedlegg om hvordan biomasseandelen i kildestrøm 3 og 4 (ulike slam fraksjoner) blir beregnet.
Virksomheten benytter en analysemetode for å beregne biomasseandelen i slam. Denne ligger ikke ved overvåkingsplanen. I overvåkingsplanen er det en referanse til Tappi T211 om beregningen. Under tilsynet kunne ikke virksomheten redegjøre for denne referansen, men virksomheten viste en oppdatert analyseprosedyre virksomheten nå bruker.
- Måleutstyrstabellen med blant annet angivelse av vekt som brukes for å bestemme aktivitetsdata i både kildestrøm 3 og 4, er ufullstendig.
Under tilsynet kom det fram at en av vektene som tidligere ble brukt til å beregne aktivitetsdata i kildestrøm 3 og 4 var ustabil. Denne vekten ble erstattet av en vekt som tidligere var plassert i en annen del av virksomheten. Utskiftingen skjedde i 2022.

Kontroll av vekter i kildestrøm 3 og 4

I rapportering av kvotepliktig utslipp for 2022 ble både den gamle vekten og den omplasserte vekten brukt, jf. over. Under tilsynet gikk vi gjennom kontroll av vektene for kildestrøm 3 og 4. Den ene vekten som benyttes hadde blitt kontrollert i henhold til overvåkingsplanen. De to andre vektene, den gamle og den omplasserte, lå ikke i virksomhetens system for registrering av kontroll av vekter. Den gamle var blitt tatt ut og den omplasserte var ikke lagt inn. Dermed kunne ikke virksomheten dokumentere at de har kontrollert vektene i henhold til kravene i overvåkingsplanen.

Beregninger ved manglende data

I Overvåkingsplanen punkt 9 om beskrivelse av prosedyre for manglende data, har Norske Skog Skogn en referanse som omfatter beregning av kvotepliktige utslipp – også når data mangler. I prosedyren er det referanse til ulike veiledninger som omhandler dette. I henhold til veiledningen skal manglende data beregnes konservativt. Under tilsynet kom det imidlertid fram at virksomheten bruker siste målte verdi dersom ny verdi ikke tilgjengelig. Dette vil ofte ikke være et konservativt estimat, og er dermed ikke i henhold til kravene.

Avvik 5: Norske Skog Skogn har ikke risikovurdert endret klima og ekstremvær for sin virksomhet

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6
- utslippstillatelsen kapittel 13.1 Miljørisikoanalyse

Beskrivelse av krav

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og

skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten gjennomførte miljørisikovurderinger i 2021. Vurderingene inkluderer imidlertid ikke forhold knyttet til klimaendringer og ekstremvær. Norske Skog Skogn har ikke gjennomført en systematisk gjennomgang av mulige konsekvenser av ekstremvær og klimaendringer som kan være relevant for deres virksomhet

Ved en slik gjennomgang er det vesentlig å benytte siste oppdaterte kunnskap og kartmateriell for temaene flom, skred, havnivå mm. Informasjon om klimaendringer finnes på nettstedene til NVE, Statens Kartverket, Meteorologisk institutt og Miljødirektoratet.

Anmerkning 1: Norske Skog Skogn kan med fordel kartlegge andre karbonkilder enn kalsiumkarbonat i kildestrømmene 3 og 4 (slam)

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Metoden virksomheten bruker for å bestemme biomasseinnholdet i slam, er måling av kalsiumkarbonat (CaCO_3) i aske. Dermed forutsetter virksomheten at CaCO_3 er eneste karbonkilde i slammet. CaCO_3 brukes som fyllmasse i produksjonen.

I kildestrøm 4, som er bio/fiberslam, vurderer virksomheten at CaCO_3 er eneste karbonkilde. I kildestrøm 3, slam fra behandling av returfiber, er det mulig at det kan være andre karbonkilder i slammet.

I overvåkingsplanen er det godkjent at biomasseandel kan bestemmes ved å analysere CaCO_3 i aske. Virksomheten kan imidlertid ikke dokumentere at kun CaCO_3 er eneste karbonkilde. Norske Skog Skogn kan med fordel analysere slammet med hensyn til andre karbonkilder, og dermed enten dokumentere at metoden i overvåkingsplanen er tilstrekkelig eller få et grunnlag for å forbedre metoden.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Norske Skog Skogn må betale et gebyr på 56 100 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 5 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om

gebyr 20. januar 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, klimakvoteforskriften og produktkontrollloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48, klimakvoteforskriften § 10-3 og produktkontrollloven § 8. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Norske Skog Skogn sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Annicken Hoel
- Erland Årstøl

Kontaktperson hos Norske Skog Skogn

- Ruth Astrid Strøm

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Norske Skog ble kontrollert under tilsynet:

- Norske Skog Skogn, Levanger

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Vedlikehold
- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Utslipp til luft
- Grunnforurensning og sediment
- Klimatilpasning

Følgende tema ble kontrollert knyttet til klimakvote:

- Generelle krav i tillatelsen
- Overvåkingsplan

Følgende tema ble kontrollert knyttet til fluorholdige klimagasser:

- Vedlikehold på anlegg

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven)
- Forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften)
- Commission Regulation (EU) No 601/2012 of 21 June 2012 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council (MR-forordningen)
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser for Norske Skog Skogn, sist endret 14. januar 2022
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Norske Skog Skogn, sist endret 17. mars 2022
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 517/2014 av 16. april 2014 (F-gassforordningen)

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Beregne årlige NOx-utslipp

Årlige NOx-utslipp fra forbrenningsanlegget blir beregnet ved å benytte utslippsfaktorer gitt i forskrift om særavgifter *Kapittel 3-19. Avgift på utslipp av NOx* multiplisert med mengden av de ulike brenslene i anlegget. NOx-målinger i forbrenningsanlegget ligger ikke til grunn denne beregningen.

Grave i forurenset grunn

Norske Skog Skogn hadde graveplaner innenfor sitt industriområde. I den forbindelse tok virksomheten noen prøver og analyser for å forberede evt. aktivitet innenfor industriområdet der grunnen er forurenset. Virksomheten har imidlertid endret sine planer, og det er per nå ikke lenger planer for gravearbeid i forurenset grunn.

Dersom det blir aktuelt å grave i forurenset grunn på virksomheten, vil Miljødirektoratet være forurensningsmyndighet – og ikke kommunen.

Beregning av lagerendringer i kvoterapporteringen

Under tilsynet verifiserte vi at virksomheten benytter samme lagermengde ved forrige års slutt som lagermengde ved neste års begynnelse for kildestrøm 5 (flis) i beregning av aktivitetsdata for 2022. Dette er i tråd med kvotetillatelsen.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Annicken Hoel
tilsynsleder

Kopi til:

Levanger kommune

Statsforvalteren i Trøndelag